

5 de juny de 2019

Auditori del Centre Social del Parc Sanitari Sant Joan de Déu

---

El futur? Llums i ombres

Quant val la seguretat? A què estem disposats a renunciar per la salut? La salut és un valor absolut o simplement un instrument per a una vida bona?

Programa

5 de juny de 2019 Auditori del Centre Social del Parc Sanitari Sant Joan de Déu

09:00 h		Acreditació
09:30 h		Benvinguda institucional
09:45 h		Introducció La “Medicina de les P”: cap a un futur millor? Bernabé Robles
10:00 h		La medicina predictiva a debat Jordi Barquiner <u>Moderador:</u> Manel Carreras
11:00 h		Pausa
11:30 h		La medicina preventiva a debat Francesc Borrell <u>Moderadora:</u> Marta Morera
12:30 h		La medicina personalitzada / de precisió a debat Joan MV Pons <u>Moderadora:</u> Alejandra Fernández
13:30 h		Conclusions José Javier Ordóñez Bernabé Robles

Formalitzza la teva inscripció

El cost de la inscripció és de 5€

INSCRIPCIONS

Llums i ombres

Quant val la seguretat? A què estem disposats a renunciar per la salut? La salut és un valor absolut o simplement un instrument per a una vida bona? Totes aquestes preguntes es fan cada vegada més rellevants quan l'anomenada "Medicina de les P", que cada vegada són més: 3P, 4P, 5P, 6P...?, apunta com a opció per "salvar-nos de la malaltia", a cavall del desenvolupament insaciable de les tecnologies, tant diagnòstiques com de comunicació.

En principi, sembla difícil no apuntar-s'hi. Com resistir-se a objectius que hauríem de, o desitjaríem, garantir?

- Hauríem de "P"ersonalitzar l'atenció, de garantir la "P"articipació de les persones, enteses com quelcom molt més complex que simples pacients.
- Hauríem de "P"edir les malalties i/o el patiment i, d'aquesta manera, optar, sempre que sigui possible, a "P"revenir abans que el procés evolucioni a estadis irreversibles, i fer-ho, a més, calculant bé els riscos individuals de cada persona, sense quedar-nos en estimacions poblacionals.
- A més, tot això ho hauríem de fer amb "P"recisió, gràcies a la informació genètica, proteòmica, metabòlica i ambiental, i així reduir al mínim la incertesa i garantir la millor combinació possible de sensibilitat i especificitat diagnòstiques per a cada cas concret.

Tot això permetria transcendir al model reduccionista que hem utilitzat fins ara, basat en l'obtenció del coneixement experimental de mostres petites d'individus, per després extrapolar les troballes a tota la població, amb escassa personalització de beneficis i riscos.

Però, llavors, què diferencia aquest nou escenari de la medicina duta a terme fins ara? Sens dubte, el canvi de paradigma es relaciona amb la revolució tecnològica i el seu impacte sobre els nostres cossos, les nostres expectatives i les nostres vides. Les tecnologies de la informació i la comunicació, el *big data*, la biotecnologia, les aplicacions de salut i la bioinformàtica ens ofereixen un panorama de millora en les prestacions relacionades amb la predicció, la personalització i la precisió. Més que diagnosticar malalties, monitoraríem la salut i en detectaríem precoçment les desviacions, amb l'horitzó utòpic d'una vida sense malaltia.

Però no tot són llums. Aquest nou paradigma suposa traslladar la confiança que ara dipositem en persones de carn i ossos i en l'empatia, cap als algoritmes diagnòstics i cap a la tecnologia, aspirant a "objectivar" l'experiència d'emmalaltir. És possible això? Si més no, es plantegen alguns reptes:

- Qui (o què) decidirà que estem malalts? Com ho farà?

- Quins criteris s'aplicaran per formar els algoritmes diagnòstics? I els algoritmes d'alarma?
- Amb quines motivacions s'establiran tots aquests límits?
- La ciència i la tècnica poden precisar tant el futur de cada persona?
- Pot ser que estiguem sobrevalorant l'impacte del genoma en el fenotip?

Ja coneixem prou l'epigenètica i la interacció entre gens i ambient com per generar prediccions precises, útils i prudents a escala individual?

Si interpretem de manera incorrecta totes aquestes potencialitats, podríem estar generant una presumpció constant de malaltia, "o estic malalt o estic a punt d'estar-hi". La malaltia deixaria de ser un accident vital per convertir-se en una ombra perpètua sobre l'existència, amb interrogants com ara:

- Estem preparats perquè la premalaltia ocupi les nostres vides, fins i tot en els llargs períodes en què, ara com ara, ens autopercebem com a "sans"?

Pot generar maleficència una prevenció hipersensible, calculada i ajustada erròniament a valors? D'altra banda, la "Medicina de les P" pot estar sobrevalorant l'impacte d'evitar i/o tractar les malalties sobre la salut global de la població, i defugint altres determinants més rellevants. Els algoritmes que monitorin el nostre cos podran abordar els determinants socials o psicosocials de la nostra salut?

A la propera jornada del CEA del Parc Sanitari Sant Joan de Déu debatrem sobre aquest ampli horitzó d'interrogants amb l'objectiu d'aprofitar les aportacions de totes aquestes "P", sense oblidar d'incorporar-n'hi d'altres, com la prudència i la proporcionalitat, enteses com a variables que ens ajudin a reduir al màxim les càrregues injustificades d'aquesta medicina proactiva.

Personalment, considero que una vida plena de "falsos positius", o de "positius inconcrets", no seria una "vida bona".

Bernabé Robles

President del Comitè d'Ètica Assistencial
Parc Sanitari Sant Joan de Déu

Ponents

Jordi
Barquintero

Grup de Recerca en Teràpia Gènica i Cel·lular
Vall d'Hebron Institut de Recerca (VHIR)

Manel
Carreras

Cap de Servei de Ginecologia i Obstetrícia. Membre de la Comissió de Bioètica de l'Hospital General. Coordinador de la Unitat de Diagnòstic Prenatal. Parc Sanitari Sant Joan de Déu

Francesc
Borrell

Metge de família. Professor de la Universitat de Barcelona. Grup d'Estudis Humanístics de Ciència i Tecnologia. Membre del Comitè de Bioètica de Catalunya

Marta
Morera

Metgessa de família. Servei de Geriatria, UFISS i membre del Comitè d'Ètica Assistencial del Parc Sanitari Sant Joan de Déu
Màster en geriatria i gerontologia

Joan
MV Pons

Metge i especialista en medicina interna i epidemiologia i salut pública. Coordinador científic de l'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya

Alejandra
Fernández

Metgessa especialista en medicina intensiva. Màster en bioètica. Membre del Comitè d'Ètica Assistencial del Parc Sanitari Sant Joan de Déu

José Javier
Ordóñez

Advocat i doctor en dret. Llicenciat en filosofia. Professor de dret a la Universitat Pompeu Fabra i director adjunt de l'Institut Borja de Bioètica. Lletrat del Comitè d'Ètica Assistencial de l'Hospital Sant Joan de Déu Barcelona

Bernabé
Robles

Cap de Servei de Neurologia i president del Comitè d'Ètica Assistencial del Parc Sanitari Sant Joan de Déu. Vicepresident del Comitè Ètic d'Investigació de la Fundació Sant Joan de Déu. Comissió Permanent del Comitè de Bioètica de Catalunya

